ఎక్కువ తక్కువ కులాలు

కొడవటిగంటి కుటుంబరావు

భాగ్యం కాపరానికి రాగానే మొగ్గవేసి, పల్లటీ కొట్టి, సంపూర్ణంగా మారి మరొక మనిషి అయిపోయిన బాపతులో చేరాడు వెంకటేశ్వర్లు. బిడితెలాగా వయస్సు వచ్చినతరవాతకూడా ఎక్కడో ఋష్యశృంగుడల్లే ఆడదాని మొహం ఎరగకుండా, ఆ సంభాషణ తెస్తేనే 'హరి హరీ!' అని చెవులు మూసుకున్న వెధవ అట్లాకాక ఏంచేస్తాడు అనుకున్నారు స్నేహితులు. ఇంతవరకూ పెద్దవాళ్ల చెప్పుచేతలలో ఉంటూ, నలుగురిచేతా మంచివాడూ బుద్ధిమంతుడూ అనిపించుకుంటూ వచ్చినవాడు ఇంతలో పెళ్లాం వలలో పడ్డాడే అని విచారించారు అయినవాళ్ళు. అందులో వైపరీత్యం ఏమీలేదు. అట్లా కొంతకాలంపాటు ఉన్నతరువాత అదే సర్దుకుంటుందిలే అనుకున్నారు కొందరు విశాలహృదయులు.

మొత్తంమీద చూసేవాళ్లకు వెంకటేశ్వర్లులోని పరివర్తన ఏమీ బాగా కనిపించలేదు. తన ఒక్కడికే భార్య ఉన్నట్టూ, ఇతర పురుషులెవరూ భార్యాసుఖం ఎరగరేమో అన్నట్టూ ప్రవర్తించటం మొదలుపెట్టాడు వాడు. రాత్రీ పగలూ ఆ గదిలో కూర్చుని భార్యాభర్తలిద్దరూ అంతూ పొంతూ లేని రాచకార్యం మాట్లాడేవాళ్లు. అందులో ఆవగింజంత అయినా ఇంకొకరికి భాగం ఉండేదికాదు. భార్యాభర్త అన్నతరవాత మూడో మనిషికి సంబంధించని విషయాలుండటంలో వింతలేదు. కాని వాళ్లు మాట్లాడే ఏ విషయంలోనూ ఎవ్వరికీ సంబంధం ఉండకపోవటం వింతే.

లోకమంతా తనభార్యను హింసించటానికి అవకాశంకోసం పరీక్షిస్తున్నట్టూ, తాను ఆవిడకు అంగరక్షగా ఉన్నట్టూ ప్రవర్తించేవాడు వెంకటేశ్వర్లు. వాడు తన భార్యనుగురించి ఎవరితోనూ చర్చించేవాడు కాదు. తాను భార్యవల్ల సుఖపడుతున్నా, కష్టపడుతున్నాకూడా తనదగ్గిర

గ్ర సానుభూతి కోరవచ్చును. వెంక శ్వర్లుకు అటువంటి సానుభూతి అవ ం లేనట్టు కనిపించింది. తానూ తన ర్యా సంబంధించిన చోట తన తల్లి ద్రులూ, తోబుట్టువులూ, స్నేహి లూ — అందరూ పరాయివాళ్ళే నన్న ందేవాడు వాడు. 'నేను నా భార్యతో ఉండటం చూసి మీరెవరూ ఓర్చ కుండా ఉన్నారని నాకు తెలుసులే!' న్నట్టుండేది వాడి వాలకం. ఈ క్షణం ర్యతో పకపకలాడుతూనే ఉండేవాడు. రుక్షణం ఆ గదిదాటి ఇవతలపడి ంతలో గంభీరంగా ఐపోయేవాడు. డి వెధవ గాంభీర్యం చూడగానే అంద ఆరికాలిమంట నెత్తికెక్కేది.

"అమ్మా, దానికి ఆకలి అవుతున్న ది అన్నంపెట్టూ!"

"నాన్నా, నాకొక రూపాయి ఇయ్యి!" ఈ విధంగా అనేవాడు వెంకటేశ్వర్లు.

"దానికి ఆకలి అవుతూవుంటె నతో ది చెప్పదుట్రా?" అనేది తల్లి.

"నేను బజారికి పోతున్నాను, ఏం 'వాలో చెప్పరా!" అనేవాడు తండ్రి. 'టికి సమాధానం ఉండేదికాదు.

దద్దమ్మ కనక వెంకటేశ్వర్లు భార్య ది మోజువల్ల అయినవాళ్ళకు కాకుండా య్యే ప్రయత్నం చేశాడు. కాని గా యువతి భర్తకోసం తనవాళ్ళను వదు కోలేదు. ఆమె వారానికొకసారి ట్టింటికి ఎడెనిమిది పేజీల ఉత్తరం రాసేది. తన సుఖపురోజులన్నీ పుట్టిం టోనే వెళ్ళిపోయినట్టూ, వాటిని తలుచు కోవటం తప్ప తన జీవితానికి ఇక ఏమీ మిగిలిలేనట్టూ, భర్తతో చెప్పుకునేది. అందుకని వెంకటేశ్వర్లు పెళ్లాన్నిచూసి చాలా జాలిపడేవాడు. భార్యకు తన ఇల్లు మళ్లీ పుట్టిల్లంత సుఖంగా చెయ్యాలనీ, ఆమెకు గతం జ్ఞాపకం రాకుండా చెయ్యా లనీ చాలా ప్రయత్నం చేశాడు. తన ప్రయత్నం ఒక్కరవ్వయినా ఫలించక పోవటం చూసి వాడికి నిస్పృహ కలగ లేదు — వెనకటి ప్రయత్నమే రెట్టిం పైంది.

తన ప్రవర్తనా, తన భార్య ప్రవర్తనా ఎవ్వరూ మెచ్చుకోవటం లేదని వెంక టేశ్వర్లుకు నమ్మకంగా తెలిసినప్పుడు వాడు భార్యతో ఆ విషయం చెప్పి, 'వీళ్లు ఓర్చలేనివాళ్ళని నాకు తెలుసును. అందుకనే నేను మొదటినుంచీ వాళ్లను లక్ష్యం చెయ్యటం లేదు!' అన్నాడు. వాళ్లు ఆమోదించనిది తన నిర్లక్ష్యమేనని వాడి మట్టిబుర్రలోకి ఎక్కలేదు.

"ఏమైనా చెప్పండి. నాకు మీరైనట్టు మీవాళ్ళంతా ఎందుకవుతారు" అన్నది హైమవతి.

"అవును మరి!" అన్నాడు వెంక టేశ్వర్లు మనస్ఫూర్తిగా. తన భార్య తన్నుకూడా తన అప్తవర్గంలో చేర్చి నందుకు తనకు కలిగిన ఆనందాన్ని వాడు భార్యకు ఏమాత్రమూ తెలియనివ్వ

లేదు.

ఇట్లా కొంతకాలం గడిచింది. వెంక టేశ్వర్లు తండ్రి చనిపోయాడు. ఆయన పోగానే తెర తొలగించి నట్లయింది. ఆ పెద్ద ముండాకొడుకు బతికి ఉన్నంత కాలమూ గుంభనగావున్న వ్యవహారాలు చెరువు యెండితే చేపలు బయటపడినట్టు బయటపడినై. ఆస్తి, అప్పు ఇంచు మించు చెరిసగం అయినై. చూస్తుండ గానే వసంతకాలం దాటిపోయి వడ గాడ్పులు వచ్చినట్టు వెంకటేశ్వర్లు కాపరం సంపదనించి దారిద్ర్యానికి దిగింది.

హైమవతి మాత్రం దారిద్ర్యానికి తల ఒగ్గలేదు. ఆమె తన ఖర్చులేవీ తగ్గించుకో తలచలేదు. తన చీరలూ, తన నగలూ, తన కాఫీ, తన చిల్లర ఖర్చులూ—వీటికి ఏవిధమైన ఆటంకం వచ్చినా ఆమె సహించేటట్టు కనిపించలేదు. అంతటితో ఊరుకున్నా బాగుండిపోను. ఆమె తన అత్తగారు అవలంబిస్తున్న జాగ్రత్తను చూసి ఎగతాళి చేసింది.

భార్య మూలాన వెంకటేశ్వర్లు తన దారిద్ర్యాన్ని చూసి సిగ్గుపడ్డాడు. వాడు తన దారిద్ర్యానికి గర్వించి ఉండవలసిందని నా భావం కాదు. కాని వట్టి పరిహాసాలకూ, రోతకూ దడిసి తొలిగిపొయ్యేది కాదు దారిద్ర్యం. హైమవతి తనకు దారిద్ర్యం లేనట్టు నటించినంతమాత్రం చేత లేకుండాపొయ్యేదికూడా కాదు.

దారిద్ర్యం తొలగిపొయ్యే సాధన చెప్పలేదు. తానుమాత్రం దాన్ని గుర్తిం చటానికి నిరాకరించింది. దాని ఛాయా లేశం తనకంట పడ్డా విసుక్కున్నది. తన భర్తను దాన్ని గుర్తించటానికికూడా నైతిక బలంలేని వాణ్ణి చేసి కూర్చో పెట్టింది. వెంకటేశ్వర్లు ఎక్కడినుంచి తెస్తాడో ఎట్లా తెస్తాడో! తనకు ఇంత కాలమూ జరిగుతూ వచ్చినట్టు జరగటమే ఆమెకు కావలసినది.

ఈ ఏర్పాటుకు వెంకటేశ్వర్లు ఆమో దించాడు. "మా నాన్న జరపలేదా? నేనుమాత్రం ఎందుకు జరపరాదూ? ఇంకా ఇల్లూ, కాస్త పొలమూ ఉంది కదా" అనుకున్నాడు వాడు. అదికూడా అయిపోయిన తరవాత అప్పుడే పడ వచ్చును పడే దిగులంతా!

వెంకటేశ్వర్లు తల్లి ఈ ఏర్పాటు రుచించలేదు తనకోడలు వందల రూపా యలనుగురించీ, యాభై రూపాయల ఉద్యోగాలనుగురించీ తేలికగా మాట్లాడే మాటలు ఆమెకు దుస్సహంగా తోచినై. ఒక వందరూపాయలు అప్పుతేవటమన్నా యాభైరూపాయల ఉద్యోగంకోసం తన భర్త ప్రయత్నం చెయ్యటమన్నా ఆ పిల్ల మనస్సుకు ఆని ఉండలేదు ఏదో వంక పెట్టి తలి పెద్దకూతురి దగ్గిరికి వెళ్ళి, మళ్ళీ తిరిగిరాలేదు. అత్తగారి పోదుపుతనానికి ముచ్చటపడి అల్లుడు ఆవడను వెళ్ళనివ్వలేదు.

వీరమ్మతల్లి వెంకటేశ్వర్లుగారి ఇంటో పాలూ, పెరుగూ పోస్తూండేది. ఎప్పుడైనా తల్లి రావటానికి పడనిరోజున వీరమ్మే తట్ట నెత్తిన పెట్టుకుని పాలూ, పెరుగూ తెస్తూండేది. వాళ్ళది బస్తీకి అరమైలు దూరంలో ఉన్న ఒక చిన్న పల్లెటూరు.

వీరమ్మను వాళ్ళ ఊళ్ళోనే ఇచ్చారు. ఆపిల్ల అత్తవారికూడా పాడి ఉంది. తల్లి పాలు, పెరుగు అమ్మకం మానుకున్న తరవాత ఆ వాడికలన్నీ కూతురు తీసుకుంది. ఆ కారణంచేత వీరమ్మ మళ్ళీ నాలుగు సంవత్సరాలకు తట్ట నెత్తిన పెట్టుకుని రాగానే ఆమె తల్లి వాడికవాళ్ళంతా వీరమ్మను గుర్తించారు. వయస్సు వచ్చిన తరవాత వీరమ్మ చాలా నిండుగా అందంగా తయారయిందనుకున్నారు—ఒక్క వెంకటేశ్వర్లు తప్ప. వాడి కళ్లు పరస్త్రీని చూడటంమాని చాలా రోజులైంది అటువంటివి ఎప్పుడైనా ఉండికుంటే

పాపం! వీరమ్మ మటుకు ఈసారి ఒక్క వెంకటేశ్వర్లునే మారింది ఇంకెవర్నీ చూడలేదు. నాలుగేళ్ళయిన తరవాత వాడు కనిపించగానే ఆ పిల్లకు నేత్రపర్వం అయినట్టయింది నాలుగు సంవత్సరాల క్రితం వాణ్ణి చూసినప్పుడు కలగని ఆనందం ఏదో కలిగింది వీరమ్మకు.

వీరమ్మ వెంకటేశ్వర్లను ప్రేమించిందని చెప్పాలి. కావ్య భాషలో చెప్పవలసివస్తే. కాని వీరమ్మ ప్రేమకూ, మనం సాధారణంగా ఊహించుకునే ప్రేమకూ ఏమీ సంబంధంలేదు. ఈ ప్రేమ వెంట నిట్టూర్పులు విరహమూ లేవు. ఈ ప్రేమకు అర్థంలేదు. కారణం లేదు. అన్నిటికన్నా ముఖ్యమైన దేమంటే వీరమ్మకే తెలియదు. తను వెంకటేశ్వర్లును ప్రేమిస్తున్నట్టు. అది ప్రయత్నపూర్వకంగా వీరమ్మ తెచ్చి పెట్టుకున్నది గాదు. కొమ్మ చివరను పువ్వు ఎంత సహజంగా, నిరాడంబరంగా, నిశ్శబ్దంగా అంకురిస్తుందో, వీరమ్మ హృదయంలో ఆ ప్రేమ భావం అంత సహజంగానూ, అప్రయత్నంగానూ అంకురించింది. వెంకటేశ్వర్లు కోసం ఒక్కపూట భోజనంగాని ఒక్కగంట నిద్రగాని త్యాగం చెయ్యాలని వీరమ్మకు తట్టి ఉండదు.

తనలో కలిగినట్టయినా స్పష్టంగా తెలుసుకోలేని భావాన్ని దాచిపెట్టటానికి వీరమ్మ ఎట్లా ప్రయత్నం చేస్తుంది కనకా? ఆ గొల్లపిల్ల తన భర్త వంక మెరిసే కళ్లతో చూడటం హైమవతి గమనించింది.

"ఏమిటే అట్లా చూస్తావు? ఆయన మొహాన కోతులాడుతున్నాయా" అని అడిగింది హైమవతి

వీరమ్మ నవ్వుతూ "ఏమండి అమ్మగారూ!" అన్నది.

"అది మాయింట్లో పాలూ, పెరుగూ

పోస్తూ ఉండేదిలే!" అన్నాడు వెంకటేశ్వర్లు వీరమ్మ స్థితి ఏమాత్రమూ అర్థం చేసుకోకుండా. అతడి గొంతును పట్టి హైమవతి కొంత ధైర్యం తెచ్చుకుంది. కాని వీరమ్మను క్షమించలేక పోయింది. ఆనాడు మొదలు అవకాశం దొరికినప్పుడల్లా హైమవతి వీరమ్మను అమిత అగౌరవంగా చూసి, ఆ పిల్లతో అమిత పరుషంగా మాట్లాడేది. నాలుగు రోజుల్లో వీరమ్మకు హైమవతిమీద దురభిప్రాయం కలిగిపోయింది.

వీరమ్మ వాడిక ప్రారంభించి వారం కాగానే డబ్బులడిగింది. డబ్బులు లేవు. తరవాత చూతాంలే పొమ్మన్నది హైమవతి.

"వారానికొకసారయినా డబ్బులివ్వండమ్మగారూ! మా అత్తమ్మ చంపద్దీ!" అని బతిమాలింది వీరమ్మ.

"చంపితే చావు!" అన్నది హైమవతి నాజూకుగా.

ఈ ఏర్పాటు ప్రకారం నెలరోజులు గడిపింది హైమవతి. ఆలస్యంగా పాలు తెస్తున్నదని వంక పెట్టి హైమవతి డబ్బు విరగకోస్తానన్నది. వీరమ్మ నవ్వులకింద తీసుకుంది.

ఒకనాడు వెంకటేశ్వర్లు "పాలదానికేమివ్వాలి?" అని భార్య నడిగితే హైమవతి సగానికి సగం చెప్పింది. వీరమ్మ నిర్ఘాంత పోయింది.

"మీకు డబ్బులు ఆలస్యంగా ఇచ్చి నాకు తిట్లు తగిలించింది గాక డబ్బులిరగ్గోత్తానంటమ్మా. ఏం న్యాయమండీ!" అని సౌమ్యంగానే అన్నది వీరమ్మ.

హైమవతి మాటలు తూలింది.

"మీరిచ్చే డబ్బులేమో ఇట్టా పారెయ్యండి, దీనితోనే ఉట్టిగట్టుకూరేగుతామా? ఇట్టా అయితే మీ రింకో చోట పోయించుకోండి. నావల్ల కాదు. ఈయమ్మగారితో యెవరేగుతారు బాబూ." అంది వీరమ్మ.

వెంకటేశ్వర్లు ఆనాడు తన నవనాగ

రిక భార్యకంటె ఎన్నోరెట్లు నిండైన ఆడదాన్ని చూశాడు. వీరమ్మ కోపంలో కూడా అందం ఉంది. హైమవతి ఆగ్రహం వికారంగా ఉంది. వీరమ్మ కన కెంతకోపం వచ్చిందో అంతే ప్రకటించింది. ముచ్చటగా. దానిముందు హైమవతి పెట్టిన "పోజు" పరమ అనహ్యంగా తోచించి వాడికి!

వెంకటేశ్వర్లు మాట్లాడకుండా వీరమ్మకు ఇవ్వవలసిన డబ్బంతా ఇచ్చి "పిచ్చికళలుపోక. మామూలు ప్రకారం పాలుపోస్తూ ఉండు!" అన్నాడు

"ఏమిచ్చారూ?" కేక పెట్టింది హైమవతి పాలుకాస్తూ

"నువ్వు చెప్పినట్టే ఇచ్చాను" అన్నాడు వెంకటేశ్వర్లు.

"ఎక్కడికో వెళ్ళుతున్నట్టున్నారే!" అంది హైమవతి

"కాఫీ హోటలుకు కాదు. ఇప్పుడే వస్తాను – కాఫీ అయేలోపల!" అంటూ వెంకటేశ్వర్లు తల వాకిలిదగ్గర వీరమ్మను కలుసుకున్నాడు.

"వీరమ్మా! నీకు అమ్మగారితో ఏం పని? కాస్త డబ్బులకు ఆలస్యం అవుతుంది. నీకు అభ్యంతరం లేకపోతే పాలుపోస్తూ ఉండు. అది ఏమన్నా అంటే వినిపించుకోకు" అన్నాడు.

"సరేలెండి అయ్యగారూ!" అంది వీరమ్మ ఆపిల్ల వీధిమలుపు తిరిగేదాకా ఆమెవంకనే చూస్తూ నిలబడ్డాడు వెంకటేశ్వర్లు. వీరమ్మ ఈలోపల రెండుసార్లు వెనక్కు తిరిగిచూసింది.

మర్నాడు పాలు తెచ్చినప్పుడు వీరమ్మతో హైమవతి "ఏమే సిగ్గుమాలిన దానా. మళ్లా ఏమని వచ్చావు—రానని" అని అడిగింది. ఆమాట అడగటానికి అవకాశం దొరకగానే తన భార్య ఆ అవకాశాన్ని వెంటనే వినియోగపరుచుకోవటం వెంకటేశ్వర్లు గమనించాడు. వాడికి తన భార్యస్వరూపం అర్థం కావటానికి ఒక అనామకురాలు వీరమ్మ కావలిసి వచ్చింది!

వీరమ్మ ఆ తరవాత మళ్ళీ డబ్బులు అడగలేదు. బస్తీకి వచ్చేదారిలో ఇంకొక అరసోలెడు నీళ్లు కలపటంవల్ల అత్త బాధ తీరిపోయింది. ఆ తరవాత వెంకటేశ్వర్లు డబ్బులిచ్చినా ఫరవాలేదు. మానినా ఫరవాలేదు.

అప్పుడప్పుడూ కోడలి చేతికి కూరలిచ్చి పంపేది వీరమ్మ అత్త. అమ్ముకుని రమ్మని. "మా దొడ్లో కాసినై తీసుకోండి!" అని వీరమ్మ ఆ కూరలు కాస్తా వెంకటేశ్వర్లుగారింట్లో పడేసిపొయ్యేది.

"ఏమి అనుగ్రహం!" అని ఎగతాళి చేసేది హైమవతి. కాని నిరాకరించేది కాదు. ఒక్కొక్కనాడు కూర లేకుండా భోజనం చెయ్యవలసిన పరిస్థితులు కూడా కలిగినె వారింట.

ఆ కూరలతాలూకు డబ్బులు వీరమ్మ ఎట్లా వసూలుచేసేదో వీరమ్మకే తెలియాలి.

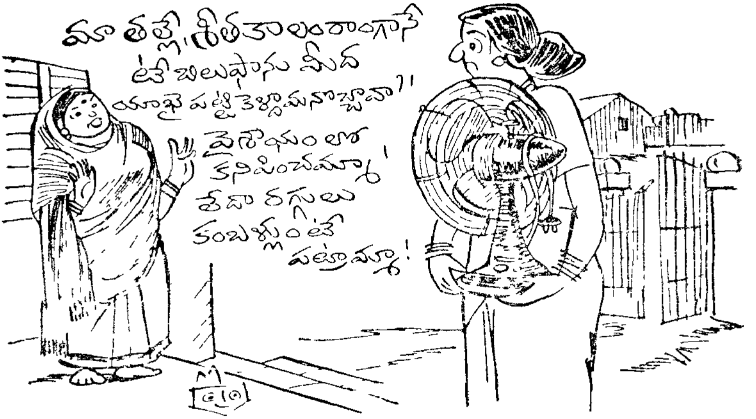

"నువ్వు రేపటినించి రాకు. మళ్ళీ ఆదివారందాకా నేను ఊళ్లో ఉండను!" అని చెప్పింది హైమవతి వీరమ్మతో ఒకనాడు.

కాని వీరమ్మ మర్నాడువచ్చి "అయ్యగారూ, పాలు తీసుకోరూ?" అని అడిగింది. వెంకటేశ్వర్లు పాలుతీసుకుని అశ్రద్ధగా ఎక్కడో పెడితే పిల్లి తాగిపోయింది. ఒలకపోసినవన్నీ ఒలకపోసి.

ఆనాడల్లా వెంకటేశ్వర్లు మనస్సు వీరమ్మవైపు ఊగుతూ ఉండింది. వీరమ్మ మీద వాడికి ప్రేమ కలిగిందనటం అతిశయోక్తి అవుతుంది—ప్రేమ అనేదాన్ని వెంకటేశ్వర్లు నిర్వచించేదాన్నిబట్టి. కాని వీరమ్మ వాణ్ణి ఆకర్షించుతున్నది అది ఇప్పటిమట్టుకు కృతజ్ఞతా స్వరూపంలో వాడి హృదయాన్ని ఆవరించి ఉంది. వీరమ్మ, బ్రాహ్మణస్త్రీ—కనీసం నాగరిక స్త్రీ అయి ఉండకూడదూ? తక్కువకులం మనిషిని తాకితే స్పృశించటమే రోత! ప్రేమించటం ఎట్లా? మరి ఈ సంగతి వీరమ్మవైపు ఊగే తన మనస్సు ఎరగదా?

మర్నాడు వీరమ్మ వచ్చినప్పుడు ప్రాణాలన్నీ బిగబట్టుకుని వణుకుతున్న గొంతుతో "ఏమే పిల్లా?" అన్నాడు. వీరమ్మ ఒక్కసారి అతనివైపు కళ్లెత్తి వేసి తన తట్టమీద గుడ్డ కప్పుకుంటున్నది.

ఇక వ్యవహారం తన చెయ్యి దాటిపోయింది. ఇప్పుడు తాను వెనకాడితే వీరమ్మ తన్ను వట్టి వాజమ్మకింద గణిస్తుంది. వెంకటేశ్వర్లు సాహసించి ఆ పిల్ల పక్కనే కూర్చుని ఆమెచుట్టూ చెయ్యి వేశాడు.

"ఊరుకోండి!" అంది వీరమ్మ. అంతే. అంతకంటే ఏమీ అనలేదు. ఏమంటుంది? ఆ మాటయినా వాణ్ణి వారిస్తూ అన్నమాట కాదు వాడి క్షేమంకోసమే హెచ్చరించుతూ అన్నమాట.

యూ వ

పాపం. వీరమ్మ వాణ్ణి ఎట్లా నివారిస్తుంది? ఆమెకు వాడి సాన్నిధ్యంలో వీతేమిటో తెలియదు; ఆత్మాభిమానం లేదు. లోకభయంకూడా లేదు. ప్రతి మనిషినీ అట్లా చెయ్యగల మనిషి ఇంకొకడు, లేక ఇంకొకతె ఉంటుందని మనం నమ్ముదాం. వీరమ్మ తనను తను వెంకటేశ్వర్లుకు ఎంత నిష్కల్మషమైన మనస్సుతో అర్పించుకుందో, వాడామెను అంత నిష్కల్మషంగా స్వీకరించలేదు తను తప్పుచేస్తున్నాననే నమ్మకమూ, వీరమ్మను తాత్కాలికంగానన్నా హృదయ పూర్వకంగా ప్రేమించటం లేదనే నమ్మకమూ వాడికి ఏమూలో ఉండింది.

కాని పర్యవసానం—వాడి మనస్సు వీరమ్మద్వారా పొందలేని తృప్తి వాడి శరీరం పొందింది. వీరమ్మయొక్క అధిక్యత వాడి శరీరమైనా గుర్తించింది తన్ను తను ఇచ్చేసుకునే నేర్పు హైమవతివగ్గిర లేదు మరి. కాని హైమవతి పాలుపోసి పెంచిన వెంకటేశ్వర్లు అంత రాత్రి ఒకంతట వీరమ్మపక్షం కావటం ఎట్లా?

ఇట్లా కొంతకాలం జరిగితే ఏమయి వుండేవో చెప్పలేం. హైమవతి ఊరికి వెళ్ళిన నాలుగోరోజే ఈ రంకుతనం బయటపడ్డది. ఆనాడు వీరమ్మ ఆడబిడ్డ వీరమ్మవెంట బస్తీకి వచ్చింది. ఆ ఆడ బిడ్డను వాకిట్లో ఉండమని చెప్పి వీరమ్మ లోపలికి వచ్చింది. వెంకటేశ్వర్లు వీరమ్మ తట్టదింపి ఆమెను ఎంతో ఉత్సాహముతో దగ్గిరికి లాక్కొని తన రొమ్ముకు అదుము కున్నాడు—వీరమ్మ వాకిట్లోవున్న ఆడ బిడ్డ సంగతి చెప్పేటలోపల. అతను వీర మ్మను వదలిపెట్టే లోపల ఆ ఆడబిడ్డే లోపటికి చక్కావచ్చి చూడవలసింది కాస్తా చూసింది.

ఆ వెర్రిబాగుల మనిషి అక్కడే అరిచి అల్లరి చేసి ఉండకపోతే ఆ చుట్టు పక్కల ఇళ్ళవాళ్లకీ, ఆ ద్వారా హైమ వతికీ ఇదంతా తెలిసి ఉండకపోను!

ఇంతకూ లోకానికీ హైమవతికిన్నీ తెలిసిన తప్పల్లా వెంకటేశ్వర్లు వీరమ్మను కౌగలించుకున్నాడని. హైమవతి ఆ కాస్త తప్పూ క్షమించ లేకపోయింది. తను తన భర్తకోసం నిర్మించి ఉంచిన ఆవర్ణాలను వెంకటేశ్వర్లు అతిక్రమించాడు! ఎంత అతిక్రమించాడనే ప్రశ్నేలేదు.

ఇప్పటికి నాలుగు మాసాలు గడిచినై. హైమవతి గర్భిణి ఇప్పట్లో మరిచి పొయ్యే లక్షణాలు కనిపించవు.

పోతే వీరమ్మను ఆ కోపంమీద మామగారూ, అత్తగారూ, మొగుడూ అప్పటికి చావగొట్టినా ఆ తరవాత సుభంగానే క్షమించారు. వీరమ్మ సంసారం మామూలుకు భిన్నంలేకుండా వెళ్లిపోతున్నది. జరిగిపోయిన దాన్ని తలచుకునే వాళ్లెవరూ లేరు. ఆ తక్కువ కులంలో!